

DÜNYANIN MİHVERİ KADIN MI, PARA MI?

1949

Hüseyin Rahmi Gürpınar 1864-1944

KİŞİLER

Edip Münir Yoksul, genç bir adamdır. Babası ölmüştür. Aile ilişkileri iyi değildir. Ahlaksız yollardan para kazanmak için türlü planlar yapmaktadır.

Semahat İhtiyar ve zengin bir adamın ikinci karısıdır. Sekiz yıldır evlidir. Yirmi dört yaşlarındadır. Küçük yaşta evlenmiştir. Ailesi yoksulken, evlendiği adam oldukça zengindir. Sürekli kocasını aldatmaktadır. Kocasının ona karşı zaafı vardır ve Semahat'a karşı herkese davrandığının aksine düşünceli, nazik ve anlayışlıdır. Semahat ne derse inanmaktadır.

Ruhsar Yoksul, komünizmi savunan, dolandırıcı bir genç kızdır. Atıf Cemal ve Edip Münir ile birlikte takılmaktadır.

Atıf Cemal Fotoğrafçıdır fakat işsizdir. Edip Münir liderliğinde para için hileli yollara başvurur.

Mahir Hüsnü Evlidir ve çocuğu vardır. Fakat karısını Semahat ile aldatmıştır. Semahat'a tutkundur ama Semahat için diğer sevgililerinden farksız biridir. Kıskaç, kindar ve bencil bir karakteri vardır.

ÖZET

Yoksul, parasız ve işsiz olan Edip Münir kirli, bakımsız ve eski bir pansiyonda kalmaktadır. Fakat buradaki kötü yaşamını bile devam ettirecek kadar parası yoktur. Bu sebeple borcunu ödemediği pansiyondan kaçır. Pansiyon sahiplerinin, Edip Münir'i şikayet etmesi ve üzerine başka suçlar da atılması sebebiyle genç adam karakola düşer. Bu sırada, şehrin zengin ve tanınmışlarından bir ihtiyarın genç karısının hile ile çıplak fotoğraflarını çektiği ve arkadaşları ile ona şantaj yaptığı da ortaya çıkar. Komiserin yardımı sayesinde Semahat bu şantaj olayından kurtulur. Edip ve arkadaşları ise kayıt altına alınarak serbest bırakılırlar. Olayların devamında Edip'in türlü dolandırıcılık, hile, aldatma ve hırsızlık olayları ile para kazanmaya çalıştığı görülür. Karnını doyuracak ve geçinecek kadar paraya kavuşunca da zekasını kullanarak gazeteci kimliği ile kariyer sahibi olmaya başlar. En sonunda da Semahat'ın çapkınlıklarının neden olduğu, sonu ölümlerle biten bir olayın romanını yazarak üne ve paraya kavuşur. Bu roman aynı zamanda dul kalan Semahat ile evlenebilmesine de olanak sağlayacaktır. Çünkü gazetelere düşerek rezil olan Semahat, Edip'in gerçeklerle oynadığı romanı sayesinde toplum önünde bir nebze de olsa aklanmıştır. Bu sebeple daha önce yaptıklarından dolayı Edip'i affeder.

ÖYKÜ

Edip Münir'in pansiyondan kaçıışı Edip Münir'in kaldığı pansiyona bir buçuk aylık borcu birikmiştir. Ödeyecek parası olmadığından kurnaz ve ona göz açtırmayan pansiyon sahiplerinden bavulu ile kaçmanın yollarını arar. Pansiyonun karşısında yaşayan çamaşırcı Yahudi kadınla anlaşır. Pansiyon sahipleri tarafından kazıklanan kadın, Edip'in teklifini belli bir para karşılığı kabul eder. Gece kibritle haberleşirler. Edip Münir, iple bavulu yavaşça sarkıtarak kadının almasını sağlar. Pansiyon sahibi kadın her sabah borcunu hatırlatmak ve bavulunun hala odada olup olmadığını kontrol etmek için odasına geliyordur. Kadın, odasına girip bavulun olmadığını görmeden odadan kaçır gibi çıkar. Pansiyoncu kadın şüphelenir ve odaya girer. Bavulu arar ve bulamaz. Dolandırıldığını söyleyerek bağırmağa başlar. Edip ise çoktan bavulunu almış oradan uzaklaşmıştır.

Edip Münir'in, Hacı Ömer'e gidişi Edip, parasızdır ve kalacak bir yer bulması zor olacaktır. Babasının dostu olan Asmaaltı tüccarlarından Hacı Ömer Efendi'ye gider. Adam sürekli nasihat verdiğinden işi düşmedikçe onun yanına gitmiyordur. Bu sebeple sitemle karşılaşır. Hacı Ömer, Edip'i çok iyi biliyor, ahlaksız işler içinde olduğunu sezinliyordur. İş güç sahibi olmasını ve ahlaklı olmasını önerir. Edip Münir ile birbirlerine karşı fikirleri savunurlar. Sonunda Edip sadece kalacak yer bulana kadar bavulunu oraya bırakmak ister. Adam pek istekli olmasa da kabul eder.

Polis, Edip Münir'in peşindedir Ertesi gün Hacı Ömer'in dükkânına polisler gelir. Edip'i sorar. Pansiyona borcunu ödemeyerek kaçtığı ve pansiyon sahibinin bileziklerini çaldığına dair şikâyet olduğunu söylerler. Yanlarındaki adam pansiyon sahiplerinin yakın dostudur ve tesadüfen o sabah Edip'i yolda görmüş ve onu takip etmesi gerektiğini düşünmüştür. Hacı Ömer, Edip'in kira borcu olduğunu kabul ettiğini ama hırsızlık yaptığını düşünmediğini söyler. Polisin yanındaki adam bavulu pansiyona götürmek ister. Hacı Ömer bunu reddeder ve ne olacağını polisin söyleyebileceğini savunur. Polis bavulun içini açmak ister fakat Hacı Ömer, ortada adam öldürme olmadığı için mahkeme karar olmadan izinsiz bavul alınamayacağını söyleyerek bunu önler. Polis en sonunda bavulu alır ve Edip Münir gelince karakola gelip sorularını cevaplayıp bavulu almasını söyler ve gider.

Gazetede çıkan yalan haberler Birkaç gün sonra arkadaşı Hacı Ömer'i ziyaret eder ve gazetede haberi çıktığını söyler. Haberde Edip ve amcasının birlik olup pansiyon sahiplerini mücevherleri çaldığını ve dolandırdığını, Edip'in arandığını yazmıştır. Hacı Ömer, beyninden vurulmuşa döner, herkesin hakkında neler düşüneceğini, yıllardır lekesiz imajının ne hale geldiğini düşünür. Beyninden vurulmuşa döner. O sırada Edip gelir. Ona hakaretler yağdırmamak için kendini zor tutar. Olayı anlatır. Edip panik yapar. Bavulun içinde çalıntı hiçbir eşya olmadığını, o kısmın iftira olduğunu ama çıplak bir kadın fotoğrafı olduğundan endişelendiğini söyler. Bu konuşmalar olurken polisler gelir ve hepsi birlikte ifade için karakola gider.

Semahat'in yardım isteği Karakolda ifadeler alınır. Olaylar anlaşılmaya çalışılır. Edip, bavulunun açılmasını engelleyemez ama sürekli polis müdürü karşısında yalanlar söyleyerek durumlardan sıyrılmaya girişiminde bulunur. En sonunda polis çıplak kadın fotoğrafını görür. Edip bu konuda da yalan söyler. Hıristiyan bir hayat kadınının fotoğrafı olduğunu söyler. Fakat komiser her şeyi biliyordu. Fotoğraf tanınmış zenginlerden Rübaioğlu'nun genç karısı Semahattir. Edip Münir, şaşırıp kalır. Fakat hemen yine olayı gizlemeye çalışır. Kadının, ihtiyar kocasını onunla aldattığını, gençlik hatası yaptıklarını ve bu fotoğrafın o günlerden kalma olduğunu söyler. Komiser ise her şeyin farkındadır. Semahat Hanım, gazete de Edip Münir ile ilgili haberi görünce kendisini tehdit ettiği fotoğrafın yanında olabileceğini düşünmüş, polis onu yakalamadan komisere içini döktüğü ve yardım istediği uzun bir mektup yazmıştır.

Semahat'in mektubunda yazanlar Komiser mektupta yazılanları gösterir. Edip Münir, Semahat ile aşk yaşamaya başlamış, onu kandırmıştır. Bir gün Cemal Atif, Ruhsar ve Edip bir plan kurmuş, Semahat'in içkisine ilaç katarak onu uyutmuş, çıplak fotoğrafını çekmişlerdir. Uyandıığında Ruhsar arabayla onu evine bırakıyordu. Sızıp kaldığını, saatin geç olduğunu söylemiştir. Evdeki hizmetçisi Vasfiye her zaman onu idare ettiğinden ihtiyar kocası yokluğunu anlamamıştır. Zaten odaları da ayrıdır. Ertesi gün sabah erkenden Ruhsar gelmiş ve fotoğrafın bir kopyasıyla kadına şantaj yapmıştır. Fakat Semahat Hanım, onu evden kovmuştur. Semahat, Komisere hayat hikâyesinden de bahsetmiştir. Çok küçük yaşta zengin olduğu için ihtiyar kocasıyla evlendirilmiş, kendisi de daha evliliğin ne olduğunu bilmeden gönüllü olarak kabul etmiş fakat sonradan çokça mutsuz olmuştur. Bu sebeple kocasını sürekli genç aşıklarla aldatmıştır. Evliyken dünyaya gelen iki çocuğu da babası başka kişilerdir. Kocası ise kendisinden olduğunu sanıyordu. Fakat Semahat artık pişman olduğunu, bu olayla hayatını değiştireceğini ve ondan yardım istediğini yazmıştır. Edip'i yakalarlarsa o fotoğrafı yok etmelerini ve bu olayın duyurulmaması, ihtiyar kocasının da kötü duruma düşmemesini istemiştir.

Olaylar çözülür Edip, Semahat'in eski hayatına devam edeceği, günahsız değil en az onun kadar suçlu bir kadın olarak kocasını sürekli aldattığı konusunda Komiseri ikna etmeye çalışır fakat Komiser Semahat'a inanmayı seçer. İhtiyar adamın namına leke sürmek, kadının da dillere düşmesini engellemek ister. Atif Cemal, Ruhsar, pansiyon sahipleri ifadeye çağrılır. Edip Münir'in mücevher çalmadığı anlaşılır. Diğer suçları için kayıtları alınır ve fotoğrafları çekilir. Bu suretle serbest bırakılırlar. Hacı Ömer bu işe bozular. Ona göre Semahat dahil hepsi işlediği suçların cezasını çekmeden işin içinden sıyrılmıştır. Bu işin peşini bırakmak onun içine sinmiyordu.

Edip Münir ve Atif Cemal'in haberciliği Edip, Cemal ve Ruhsar karakoldan çıkarlar. Parasızlıktan doğru dürüst beslenemiyorlardı. Edip Münir, gazetede yazı yazmaya karar verir. Arkadaşı aracılığıyla zar zor bir anlaşma yapar. Çünkü gazeteye yazı gönderenler çoğalmıştır. İlgili çekici haber buldukları yazısını gazeteye getirecek, beğenilirse parasını alacak ve haber yayınlanacaktır. Atif ile tüm gün haber peşinde koşarlar. Atif olayın hemen fotoğraflarını çekiyor, o ise tüm ayrıntıları ile olayı daha dikkat çekici hale gelecek şekilde yazıyordu. Az da olsa bu şekilde para kazanırlar. Fakat yeterli para alabilmek için büyük olaylar olması gerekiyordu. Edip Münir'in aklına yine bir hile gelir. Meyhanede olay çıkmasını beklerken iki sarhoşun atılmasını fark eder. Etraftan olay büyümeden müdahale edilir ve sarhoşlar mekandan çıkartılır. Edip ise çaktırmadan adamı diğerine karşı kıskırtır ve kavga

alevlenir. Polis gelene kadar kavga büyür ve kavgaya karışanlar çoğalır. Atif hemen fotoğrafları çeker. Edip olayı yazar. Gecenin sonunda iki ölü, yedi ağır yaralı vardır. Bu haberi gazeteye iyi bir paraya satarlar.

Edip Münir'in önerisi Atif Cemal bu durumdan dolayı biraz vicdan azabı çekse de Edip kendi felsefesine göre durumun mecburiyetini anlatır. O gün üçü aç kaldıkları günlerin acısına karınlarını güzelce doyururlar. Günler böyle geçerken sürekli olay çıkarılırsa dikkat çekeceklerinden her zaman iyi iş yapamazlar. Birisinin ölmesini, yaralanmasını, kaza yapmasını, uçak düşmesini beklemek de onlara giderek garip bir durum olarak görünür. Başkalarının acıları onların işine yarar duruma gelmiştir. Edip, arkadaşlarına soygun yapmayı teklif eder. İlk başta bu kadar adi bir suç işleyemeyeceklerini, zaten sabıkaları olduğunu ve yakalanırlarsa kötü olacağını öne sürerek reddederler. Edip Münir, açlıktan eninde sonunda bunu yapmak zorunda kalacaklarını söyleyerek onları bekler. Gerçektende bir süre sonra Ruhsar ve Atif Cemal bu plana ikna olur.

Soygun gecesi Soyacakları yeri Ruhsar belirler. Küçükken annesi ile ziyaret ettikleri iki ihtiyar vardır. Gelirleri fazladır ve cimridirler. Bu sayede çok para biriktiriyorlardır. Paralarını sakladıkları yeri de hatırlıyordur. Evi, Edip ve Atif'a iyice tarif eder, bildiklerini anlatır. İki arkadaş günlerce evi gözetler ve plan yapar. Ev müstakildir ve iki ihtiyar yalnız kalıyordu. İşlerinin kolay olacağını düşünürler. Planlarına uygun şekilde eve girerler. Edip, Atif'ın her zaman bir adım önünde ilerler ve planı o yönetir. Evin içinde arama yaparlarken karı koca sese uyanır ve fark edilirler. Hemen içi boş olan tabanca ve evden getirdikleri bıçakla karı kocayı korkutarak sustururlar. Paraların yerini sorarlar ama ihtiyarlar paraları olmadığına dair yeminler eder. Ruhsar'ın tarif ettiği yüklüce bakarlar fakat paraları bulamazlar. Edip Münir, paranın yerini değiştirdiklerini düşünür ve gerçekten sonunda paraları iyice gizlenmiş, birkaç kez sarılmış şekilde bir kutuda bulurlar. Birçok altın ve nakit para vardır. İhtiyarlar paraların bulunmasıyla fenalaşırlar. Edip, bağırılmaları için onları öldürmekle tehdit eder. Sonra da altınlara dokunmayacağını, paranın da bir kısmını alıp onlara da geçinecekleri kadar para bırakacaklarını söyler. Adamla kadın şaşırır ama hırsızlar evden çıkar çıkmaz kadın bağırılmaya başlar. Bekçi ve komşulara soyulduklarını söyler. Edip ve Atif ise çoktan kaçmıştır. Adamla kadın duruma şaşırırlar. O dönemde hırsızların öldürmeden kimseyi bırakmadıklarını biliyorlardır. Bu hırsızlar bütün birikimlerini almadığı için kendilerini şanslı hissederler.

Edip, Atif ve Ruhsar'ın yeni hayatı Edip, Atif ve Ruhsar parayı paylaşır. Fakat edip liderliği dolayısıyla daha fazla pay alma da ısrarcı olur ve sonunda kabul ettirir. Bir plan önerir. İki odalı bir yer kiralayıp, aynı evde yaşarlarsa, Ruhsar yemek pişirip evi temizler, Atif ve kendisi de para kazanabilir diye planını açıklar. Bu sayede uzun süre rahat şekilde geçinebileceklerini söyler. Herkes planı kabul eder ve birlikte yaşamaya başlarlar.

Edip'in gazetecilik kariyerindeki değişim Açlık kaygısı olmayınca Edip daha rahat düşünüp plan yapabilir duruma gelir. Artık sokakta insanların başına gelen trajedileri beklemek ve bunları haber yapıp az para kazanmak istemez. İnsanların dikkatini çekecek, tartışma yaratacak bir konuda makale yazar. Gazeteye giderek bu makaleyi onlara ücretsiz verdiğini, lazım olduğu bir gün yayımlayabileceklerini söyler. Bir ay içinde makale yayınlanır. Ses getirir ve dikkat çeker. Yazı işleri Edip Münir'den başka yazılar da istemeye başlar. Edip, yazıları farklı konularda ve insanlarda sorgulamaya neden olacak, kimini rahatsız edecek şekilde yazar. Gazeteye itiraz mektupları da çok geliyordu ama satışlar da artmıştır. Yazı işleri müdürü Edip'ten kısa öyküler yazmasını ister. Fakat toplumu çok rahatsız etmeyecek, bir dengesi olacak hikâyeler olmasını rica eder. Bu hikâyeler de Edip'in biraz ünlenmesini sağlar. Bunun üzerine yazı işleri tekrar Edip ile görüşür. Bu kez roman yazıp yazamayacağını sorar.

Rübaioğlu Konağı'nda yaşananlar Edip Münir, romanla ilgili araştırmalar yaparken gazetede bir haber okur. Rübaioğlu'nun Konağı'nda kanlı hırsızlık olayı iki ölümlü sonuçlanmıştır. Zabıtanın ve yerinde yapılan araştırmalara göre gece Semahat Hanım patırtı sesleri duymuş, tabancasını alıp odadan fırlamıştır. Salonunda, iki adamın eşyaları topladığını görmüştür. Ateş edip hırsızın birini vurmuş, fakat öteki hırsız korkup kaçmayarak kadına saldırmıştır. Kadın ve adam boğuşurken ihtiyar koca salona gelmiş ve heyecandan olduğu yere yığılmıştır. Hizmetçiler yardım edene kadar da hırsız kaçmıştır. Olay araştırılınca ölen kişinin üst düzey memurlardan Mithat Şekip Bey olduğu anlaşılmıştır. Bunun sebebinin de kumara, kadına düşkün olan Mithat Şekip Bey'in tüm parasını kumarda kaybedip bu yola mecbur kalması tahmin edilmiştir. Kaçan kişinin kimliği ise henüz tespit edilememiştir.

Edip Münir'in şüpheleri Edip Münir, gazetede okuduğu haberin gerçeği yansıtmadığını düşünür ve yazılanlardan şüphe eder. Haberde geçen isimlerden kendince denklemler kurar ve farklı bir olay

tahmininde bulunur. Daha çok şey öğrenmek için her şeyi göze alarak Komisere gider ve onunla bir şekilde görüşür. Komisere tahminlerini söyler ama kanıtlayacak delilleri yoktur. Komiser en sonunda, zabıttan önce olayı çözerse onu zabıttaya dedektif olarak yazdıracağına dair söz verir.

Edip Münir'in kurnazlığı Semahat Hanım kocasının ölümünden sonra hala konakta oturup miras davaları açan diğer aile üyeleri ile uğraşıyordur. Edip bu durumdan yararlanır ve ona en yakın hizmetçi Vasfiye'ye kendisini fark ettirir ve kadınla ilişki yaşamaya başlar. Geceleri gizlice konağa alınıyor, sabahları salıniveriyordur. Bu şekilde maceranın en ince ayrıntılarını bile öğrenir. Gazete için yazacağı romanı bu olay dizisi üzerine işler. Edip'in romanı gerçeğin ta kendisidir.

Mahir Hüsni'nün öfkesi Semahat eski sevgilisi Mahir Hüsni'den ayrılmış kendine daha yakışıklı ve genç bir sevgili bulmuştur. Fakat terk ettiği sevgilisi Mahir Hüsni ona gelen isimsiz bir mektupla Semahat'ın söylediğinin aksine artık kocası ve çocukları ile ilgilenmek, işlediği günahlardan tövbe etmek için değil başkasına aşık olduğu için onu terk etmiştir. Mahir Hüsni bu durumu kaldıramaz. İçine kin ve nefret dolar. Semahat'ın yeni sevgilisinin de kim olduğunu öğrenir ve onu bir süre takip eder. Mithat Şekip Bey'i tehdit ederek, Semahat ile arasından çıkmasını söyler ama adam onu dikkate almaz. Zorla bu işlerin olmayacağını, ayrılığı kabullenmesini tembihler. Mahir Hüsni, daha çok sinirlenir ve ikisini bir arada basmak ve öldürmek için evin önünde geceleri dolaşmaya başlar. Eskiden Semahat kocasından gizli onu eve alıyor, onunla aşk yaşıyordur. Aynı şeyleri şimdi o adamla yaptığına emindir.

Arnavut Yakup'un planı Mahir Hüsni bir türlü adamı eve girerken yakalayamaz. Eve girmenin de yolunu bulamaz. O sırada bu durum evin emektarı Arnavut Yakup'un dikkatini çeker. Tutucu bir adam olan Yakup, içten içe ihtiyar patronu için üzülüyor, ama olanları anlatsa kendisine inanmayacağını biliyordur. O sebeple Hanımın aldatmalarına susmak zorunda kalıyordu. Ama kendini zor tutuyor, bazen hepsini öldürmek istiyordu. Yakup, Mahir Hüsni'yü kullanmaya karar verir. Onun mert biri olduğunu ama Hanımın yeni sevgilisinin kadının parası için onunla olduğunu söyler. Kışkırtıcı konuşur. İkisi plan yapar. Yakup, Mithat Şekip eve gelince Mahir Hüsni'yü eve alacaktır.

Mahir Hüsni'nün konağa baskını Bu planın uygulaması biraz zaman alır. Fakat bir gün plan işler. O güne kadar evin önünde geceleri perişan olan Mahir Hüsni sonunda dolu tabancasıyla kâhya sayesinde eve girer. İki aşığı salonda sevişirken yakalar. Mithat Şekip'i öldürür. Sıra Semahat'a geldiğinde kadın önce onu öldürmemesi için yalvarır fakat kabul görmeyince bir an önce onu öldürmesini, sevgilisi ile diğer tarafta kavuşacaklarını söyler. İkisi bu şekilde atışmaya başlarlar. Adam tam onu vuracakken arkada saklanıp her şeyi duyan ihtiyar koca içeri gelir ve karısını öldürmemesini ister. Semahat'ın ismini söyleyerek yere yığılır ve ölür. Münir Hüsni, karısının ihanetini öğrenmesine rağmen ölmesini istemeyen ihtiyar kocayı görünce, kendisinin böyle bir şeye hakkı olmadığını düşünmeye başlar. Ne yapacağını şaşırır en sonunda her şeyi bırakıp ortadan kaybolur.

Edip Münir'in romanı Edip Münir bu romanı mahalle ve kişi isimlerini değiştirerek yazar. Rübaiolu adı takmadır. İhtiyar kocanın ortaya çıkmasından önce Semahat 'Beni affet, öldürme' diye Mahir Hüsni'ye yalvarırken Edip onu ölüme meydan okurcasına bir kahramanlıkla, katili lanetlerken yazmıştır. Çünkü Semahat ile bir anlaşma yapmıştır. Ertesi sabah gelen soruşturma memurlarına cinayet, macera, hırsız olayı şeklinde gösterilmek istenmiştir. Fakat Mithat Şekip'in kimliği anlaşılınca araştırmalar derinleşmiş ve her şey ortaya çıkmıştır. Mahir Hüsni tutuklama için aranılır ama bulunamaz. Olayın duyulmaması için iki hırsızın eve girdiği, Semahat'ın birini vurduğu diğerinin onu engellemek için üstüne atıldığı sırada kocasının görüp panikten öldüğü söylenir. Evdekiler tembihlenir ve polise bu şekilde ifade verilir. Gazetelere bu şekilde haber çıkar. Edip Münir'in yazdığı romanın bu aşk cinayetiyle ilgili olduğu anlaşılınca halk merak eder ve kitap kapış kapış alınır. Edip Münir ünlenir.

Edip Münir ve Semahat'ın evliliği Dört ay sonra Edip Münir, Hacı Ömer'in mağazasına gider. Lüks bir arabası ve dikkat çekici kıyafetleri vardır. Prens gibi görünüyordur. Semahat ile evlendiğini söylediğinde adam çok şaşırır ve bu işe akli ermez. Edip, sonradan yaptıkları iyiliklerle önceki kötülüklerini Semahat'a unutturduğunu söyler. Facia sebebiyle Semahat halk gözünde çok düşmüş vaziyette kalmış ve birkaç defa adliyeye çağırılmıştır. Edip romanında bütün günahları ihtiyarın gençliğe karşı hırslı, cinsel bencilliğine yükleyerek hanımını talihin zulmüne uğramış bir zavallı gibi göstermiştir. Sonuçta da onu son aşkına bağlı ve onurunu savunmada ölümü küçümseyen bir kahramanlık erdemine yükseltmiştir. Bu durum Semahat'ın hoşuna gitmiş ve onu parayla ödüllendirmek için evine çağırmıştır. Edip Münir ise onunla evlenme istediğini belirtmiştir. Tam onun istediği gibi kıskanmaz, utanmaz, kızmaz bir koca olacağını iddia etmiştir. Karşılık olarak kadın da onu kıskanmayacaktır. Böylece birbirini aldatan ve arkalarından iş çeviren karı kocalar gibi olmayacak,

hem de istedikleri gibi yaşayabileceklerdir. Semahat de serveti dolayısıyla gelebilecek tehlikelerden bu evlilik sayesinde korunmuş olacaktır.

Edip'in değişimi Bir sabah Edip Münir, karısı ve iki arkadaşları balkonlarında kağıt oynarken uşak Ruhsar ve Atif Cemal'in geldiğini söyler. Edip yanlarına gider ve onlarla mesafeli ve küçümser konuşur. Sürekli para istemeye hakları olmadığını söyler. Arkadaşları eskiyi hatırlatınca artık sınıf atladığını ve komünist düşüncelerin ona göre olmadığını belirtir. Uşağa onlara bir miktar para vermelerini tembihler ve bir daha kendisini rahatsız etmemelerini ister.

TEMALAR

Evlilik/Aldatma Kendinden yaşça çok büyük olan ihtiyaçlarla evlenen genç kızlar, mutluluğu başka erkeklerde ve yaşam biçimlerinde bulmaktadır. Bu tür insanlar giderek daha fazla ahlaksız durumların içinde kalmaktadırlar. Aynı zamanda romandaki kadın karakterin çapkın olması ve bir erkeğe bağlı kalamaması, insanın tabiatına ve toplumun değerlerinden, baskılarından sıyrılabilecek ortam bulmasına bağlanmıştır.

Ahlak/Yoksulluk Romanın ana teması ahlak konusudur. Ahlaki değerlerin hangi durumlarda önemsizleştiği, toplum kurallarının kimlerin işine yaradığı durumları sorgulanır. Edip karakterinin toplumu ve ahlak kurallarını yargıladığı görülmektedir. Özellikle yoksulluğun ahlaki değerlerin terk edilmesinde çok etkin rolü olduğu söylenebilir. Ahlaki değerlerin açlık, yoksulluk karşısında bir anlamı olmadığını savunan Edip karakteri, yaptığı ahlaksızlıkları açlığının doğal bir sonucu olarak görür. Yoksulluğun insanın vahşi yönünü ortaya çıkardığını savunur. Dünyanın kadın ve para eksinde döndüğü, ikisinin de ahlaksız davranışlara sebep olabileceği görülür.

KARAKTER ANALİZİ

Edip Münir (Ahlaksız)

Karakter Edip, kendi çıkarları için yalan söyler, dolandırıcılık ve hırsızlık yapar. Ahlaki değerleri önemsemez. Kendi felsefesine göre yaptıklarını normal görür. Oldukça akıllı ve kurnazdır. Fakat bu özelliklerini iyi yönde kullanmadığı görülür. Bencil ve duyarsızdır. Başkalarının acılarını ve duygularını önemsemez. Konuşması etkileyicidir.

Aktivite Edip, yoksul günlerinde kaldığı pansiyonlara para ödemeyerek kaçar. Genellikle yemek alacak kadar parası zor bulunur. Arkadaşı aracılığı ile gazetede işe başlar. Önceleri düzenli bir işi olmasa da yeteneği ve kurnazlığı sayesinde kendine bu alanda kariyer inşa eder ve ünlenir. Bu bölümlerde filozoflar ve ünlü düşünürler hakkında bilgi sahibi olduğu ve onların fikirlerinden yararlandığı anlaşılır. Hırsızlık, dolandırıcılık gibi kötü işlerde bulunur. Parası olduğu zamanlar güzel yemekler yemeyi ve içki içmeyi sever.

ÖRNEK ANILAR

Güvenilmez/Bencil Edip Münir, her durumda şartları ve çıkarlarına göre davranmakta sakınca görmez. "O zamanlar geçti. Her çağın bir felsefesi, ayrı bir morali, bir politikası vardır. Gerçekleşmesi olanaksız bir hayalin arkasından koşan komünistler ne derlerse desinler, insanlar sınıf sınıftır. Talihi veyahut kabiliyeti gereği bulunduğu sınıftan yukarısına fırlayan kimse geçtiği yeni çevrenin yaşayışına uyar."

Duyarsız/Acımasız Edip'in planı yüzünden iki insan ölmüştür. Bu sayede oldukça iyi bir akşam yemeği yiyebilen arkadaşlar vicdan azabı hissederken Edip bu hisleri samimi ve gerçekçi bulmaz. Ölen insanlara karşı duyarsızdır. Aç ve yoksul yaşaması yaptıkları için ona göre geçerli bir sebeptir. "Bu modern hayatta o kadar duygulu olmaya gelmez. Önündeki her lokmanın çıktığı yeri düşünürsen sonra hiçbir şey yiyemezsin. En önce bu boğazlanmış hayvanın gövdesinden kopmuş bir parçadır."

Kendini beğenmiş/Ahlaksız Edip Münir, Semahat'ın onunla evlenmesi ve kocasından kalan mirasa onu da ortak etmesi için her şeye razıdır. Herhangi bir ahlaki değeri olmadığı konusunda kendisiyle övünür. "Ben bu erdemlerin hiç kimsede bulunmayacak derecede eriyim. Karnım tok, sırtım pekken niçin kızayım? Venüs vücudunun bir tek erkeğin sevda tekelinde kalması için yaratılmamış olduğunu bilmeyecek kadar ahmak değilim ki, kıskanayım. Utanmaya gelince, namus anlayışında bu dünyayı dolduran aptallar sınıfından çoktan ayrılmış, rafine bir filozofum."

Dolandırıcı/Kurnaz Pansiyona verecek parası olmayan Edip, borçlarını ödemedi kaçmanın yolunu bulur. Oldukça kurnaz ve çirkef olan pansiyon sahiplerini atlatmayı başarır. “Evet, pansiyonda ışıklar söndünce... Saat biri geçer geçmez ben yukarıdan bir kibrit çıkarırım. Sen o zaman kuyuya kova sarkıtır gibi aşağıya indireceğim valizi alırsın.”

Semahat (Yalancı)

Karakter Semahat, paraya ve gezme, eğlenceye düşkündür. Sürekli olarak kocasını ve sevgililerini aldatır, kolaylıkla yalan söyler. Sadece kendi durumunu ve duygularını önemseydiği söylenebilir. Ahlıksız ve gurursuz bir kadındır. Olumlu özelliklerinden bahsedilmemiştir. Rahat tavırları ve çapkın oluşuyla dikkat çekmektedir.

Aktivite Çok küçük yaşta evliliği tam kavrayamadan, paradan etkilenerek evlenen Semahat, ilk günden itibaren kocasından tiksindir. Mutluluğu başka erkeklerde bulur ve o günden sonra birçok erkekle birlikte olur. Bu ilişkilerinden iki çocuğu olur. Çocukları ve kocasından ziyade kendi aşk hayatına daha fazla önem veriyordur.

ÖRNEK ANILAR

Yalancı/Sadakatsiz Semahat, sevgilisini terk ederken yalanlar söyler ve bahaneler uydurur. Aslında başka bir erkeğe aşık olduğundan ve onu hayatına aldığından Mahir Hüsnü'yü terk ediyordur. İhtiyar kocasının ise hiçbir şeyden haberi yoktur. Karısına karşı zaafı ona çok güvenmesini sağlıyordur. “Sen de bana acı. Ruhunun dinlenmesini düzelmede, doğru yolu seçmede arayan bir kadını azdırmaya uğraşmak günahından çekin.”

Çapkın/Ahlaksız Semahat çok çapkındır. Aldatmalarını, çapkınlıklarını kocası hariç konaktakiler bilir fakat ona bir şey yapamaz. “Yakup, hanımın ayda bir aşık değiştirdiğini, bir kapıdan aldığını öbür kapıdan salıverdiğini bilir. İhtiyar efendisinin genç karısına tehlikeli bir sevgiyle bağlı olduğunu da inceden inceye bilir. Fakat ne yapsın? Kadının kocası üzerindeki etkisi, sözü geçerliliği sonsuzdur.”

Kendinden emin Semahat, kendisine şantaj yapılan fotoğrafla ilgili Komisere mektup yazmıştır ve Ruhsar'ı nasıl kovduğunu anlatmıştır. Kendine güvenen, cesur bir kadındır. “Bana bak Ruhsar Hanım, dedim. Ben, bu alçakça maksadınızın karşısında hemen silah bırakacak bir kadın değilim. Cinayetinizin cezasını çekmeden beni mahvedemezsiniz. Sizi çok uğraştırırım ve sonunda elinize hiçbir şey geçmiş olmaz.”

Duyarsız/Kurnaz “Zaten Semahat, ihtiyarın üzerindeki bu büyü, bu amansız etkisini bildiğinden onun dargınlıklarına hiç önem vermezdi. Onun dağlar kadar biriken kinlerinin bir tatlı bakışının ateşiyle eriyivereceğinden emindi.”